

**Nelinearna sointegracija med brezposelnostjo
in gospodarsko rastjo v Južni Afriki**

Andrew Phiri

V članku je uporabljen avtoregresivni model praga zagona za ocenitev nelinearnega povratnega ravnovesja med brezposelnostjo in gospodarsko rastjo, in sicer po podatkih za Južno Afriko v obdobju 2000–2013. Da bi to dosegli, smo ocenili različice modela prve razlike in modela vrzeli specifikacij Okunovega zakona. Za različico slednjega modela smo uporabili tri metode spreminjanja smeri razvoja, da bi pridobili ustrezne podatke »vrzeli«; in sicer filter Hodrick-Prescott (HP), filter Baxter-King (BK) in digitalni filter Butterworth (BW). Skupna ugotovitev naše empirične analize je, da Okunov zakon drži konkretno za podatke o Južni Afriki, ne glede na specifikacije modela ali tehniko spreminjanja smeri razvoja, ki se uporablja. Poleg tega naša analiza dokazuje, da brezposelnost Granger povzroča dolgoročno gospodarsko rast, kar lahko pojasni naraščanje brezposelnosti v Južni Afriki v zadnjem desetletju.

Ključne besede: brezposelnost, gospodarska rast, Okunov zakon,

Južna Afrika, model *MTAR*, nelinearni »unit-root« testi, nelinearna povezava, nelinearni Grangerjevi testi, filter Hodrick-Prescott, filter Baxter-King, visokofrekvenčni filter Butterworth

Klasifikacija JEL: C22, C51, E23, E24

Managing Global Transitions 12 (4): 303–324

**Uspeh izvoznikov: analiza uspešnih madžarskih izvoznih podjetij
s strateškega vidika**

Annamaria Kazai Onodi in Krisztina Pecze

Namen študije je zagotoviti pregled izvozne uspešnosti z vidika strateškega upravljanja. Članek je empirično testiral razmerja med izvozno uspešnostjo podjetja, strateškim razmišljanjem, prilagajanjem na spreminjajoče se okolje in zmogljivostjo podjetij. Raziskava temelji na podatkovni zbirki raziskave madžarske konkurenčnost iz leta 2013, ki sestoji iz 300 podjetij. Analiza skupin razlikuje med uspešnimi in stagnirajočimi izvozno usmerjenimi podjetji. Vsa so imela veliko izvozno intenzivnost (več kot 75 %), vendar je mogoče opaziti velike razlike v obsegu izvoza in donosnosti. Več kot 90 % skupnih prihodkov iz izvoza je pripadlo uspešni, izvozno usmerjeni skupini. Ta podjetja so se namreč izkazala za bolj proaktivna in inovativna od stagnirajočih, s čimer so se bila

bolj sposobna prilagoditi spreminjajočemu se okolju. Študija poudarja, da lahko ustrezno strateško razmišljanje igra pomembno vlogo pri izboljšanju uspeha izvoza. Implicira tudi, da morajo stagnirajoča podjetja razviti svoje sposobnosti napovedovanja, prožnost prilagajanja na spreminjajoče se okolje in operativno učinkovitost. Stagnirajoča podjetja so zaostajala za uspešnimi izvozniki na področju industrijske napovedi, stopnje proizvodnje, števila inovacij, konkurenčnih cen in usposobljenosti zaposlenih.

Ključne besede: internacionalizacija, izvoz, uspešnost, pregled raziskave madžarske konkurenčnosti, strategija

Klasifikacija JEL: C38, L21, M16

Managing Global Transitions 12 (4): 325–346

Razlikovanje policijskih služb

Uriel Spiegel, Tachai Tavor, Simon Hakim in Erwin A. Blackstone

Potreba po varovanju je odvisna od številnih socialno-ekonomskih značilnosti, kot so dohodki, premoženje in velikost družine, ki bi lahko vplivale na potrebo po popolnem javnem ali zasebnem varovanju. V primeru homogene populacije, enake zahteve privedejo do enake uporabe skupnega javnega dobrega, skupaj z enako delitvijo plačil. Pri heterogeni populaciji s pravokotno porazdelitvijo zahtev bo varovanje sestavljeno tako iz popolnega, enako deljenega javnega varovanja, kot tudi iz zasebnega varovanja, ki je individualno plačano in kupljeno v različnih količinah kot dodatek k popolnem javnem varovanju. Tovrstna kombinacija bi lahko ostala v stalni rabi, da bi dosegli izboljšanje socialnega varstva v primerjavi s samim javnim varovanjem, ki je predvideno za heterogeno populacijo.

Ključne besede: lokalno javno dobro, policijske storitve, heterogeni kupci

Klasifikacija JEL: H3, H42, D6

Managing Global Transitions 12 (4): 347–369

Borzne posledice odstavitve guvernerja Centralne banke Nigerije

Ibrahim Mohammed in Chioma Nwafor

Predhodne študije so pokazale, da so novice o razrešitvi glavnih izvršnih direktorjev povezane z znatnimi borznimi reakcijami. Nenadno obvestilo o odstitvi guvernerja Centralne banke Nigerije (CBN), 20. februarja 2014, je ustvarilo mešane odzive med tržnimi analitiki in ostalimi tržnimi udeleženci v Nigeriji in drugod. Vendar pa lahko v najboljšem

primeru dostopne podatke o odzivu cen delnic podjetij, ki kotirajo na nigerijski borzi (NSE), na to pomembno objavo, opišemo zgolj kot domneve. Tako je cilj pričujoče raziskave empirično ugotoviti odzive cen delnic podjetij, ki kotirajo na borzi, na razglasitev o odstavitvi guvernerja CBN. Z uporabo standardne metodologije obravnave dogodka na vzorcu 104 od 122 kotirajočih podjetij, ki so na usodni dan trgovala na nigerijski borzi, je študija poskušala ugotoviti pomen nenormalnega donosa (abnormal return) in kumulativno nenormalnega donosa (cumulative abnormal return) na dan objave in po petnajstih trgovalnih dneh po njeni javni razglasitvi. Študija je ugotovila prisotnost statistično značilnega nenormalnega donosa in kumulativno nenormalnega donosa, in sicer $-0,06$ odstotka in $-5,95$ odstotka na dan objave. Zabeležena je tudi prisotnost statistično značilnega kumulativnega nenormalnega donosa, in sicer približno $-6,91$ odstotka po petnajstih trgovalnih dneh po javni razglasitvi. Študija je ugotovila, da je nenadna razglasitev suspenzije guvernerja CBN privedla do negativnega odziva trga s strani kotirajočih podjetij v Nigeriji, in da je negativni trend trajal naslednjih petnajst trgovalnih dni po razglasitvi. Priporočeno je bilo, da naj se v prihodnje oblikovalci politike poskušajo izogniti nenadnim objavam o razrešitvi ali odstranitvi generalnih izvršnih direktorjev javnih zavodov, ki so tesno povezani z borzo. V primeru, da je takšen ukrep neizogiben, naj bodo pred tovrstno novico objavljene informacije, ki bodo karseda zmanjšale asimetrijo med oblikovalci politike in borzo.

Ključne besede: cene delnic, guverner CBN, študije dogodkov

Klasifikacija JEL: G12, G14, G21

Managing Global Transitions 12 (4): 371–394

Naložbe in dobički: analiza vzročnosti v izbranih državah Evropske unije

Igor Stubelj

Namen prispevka je teoretična in empirična analiza vzročno posledične zveze med naložbami in dobički podjetij. Ugotovitve dosedanjih raziskav ne dajo enotnega odgovora na vprašanje, zato smo raziskali vzročno posledično zvezo med naložbami in dobički na agregatni ravni in na sektorski ravni gospodarstva. Na podlagi teorije na področju smo določili tri temeljne teze: dobički določajo naložbe na ravni sektorja ali agregatni ravni nacionalnega gospodarstva, naložbe določajo dobički in dobički določajo naložbe. Uporabili smo Grangerjevo opredelitev vzročnosti in Toda-Yamamoto postopek preverjanja vzročnosti. Na podlagi rezultatov analize lahko rečemo, da naložbe določajo dobičke v nacionalnem gospodarstvu. Na sektorski ravni je največja podpora

vzročno posledični zvezi v smeri od dobičkov do naložb. Rezultati naše empirične analize in interpretacija rezultatov lahko pomagajo pri identifikaciji morebitnih ovir, ki znižujejo učinkovitost delovanja gospodarskega sistema.

Ključne besede: naložbe, dobički, vzročnost, sektor gospodarstva

Klasifikacija JEL: E22, G31

Managing Global Transitions 12 (4): 395–413